

Handelingen 27:27-28:10

- 27 Toen de veertiende nacht aanbrak, waren we nog steeds op drift in de Adriatische Zee. Omstreeks middernacht vermoedde de bemanning dat we land naderden.
- 28 Ze gooiden het dieplood uit en peilden twintig vadem, en na even gewacht te hebben gooiden ze het lood nog eens uit en peilden toen vijftien vadem.
- 29 Uit angst om op een klip te lopen, wierpen ze van de achtersteven vier ankers uit en baden dat het dag mocht worden.
- 30 Maar toen de bemanning het schip wilde verlaten en de sloep te water liet onder het mom dat ze ook boegankers wilden uitbrengen,
- 31 zei Paulus tegen de centurio en de soldaten: 'Als zij niet aan boord blijven, kunnen jullie niet worden gered.'
- 32 Daarop kaptten de soldaten de touwen van de sloep en lieten hem in zee vallen.
- 33 Kort voor het aanbreken van de dag spoorde Paulus iedereen aan om iets te eten. Hij zei: 'Jullie wachten nu al veertien dagen af, zonder ook maar iets gegeten te hebben.
- 34 Ik raad jullie aan om nu iets te eten, want dat zal bijdragen tot jullie redding; niemand van jullie zal een haar worden gekrenkt.'
- 35 Toen hij dat gezegd had, nam hij een stuk brood, dankte God in aanwezigheid van allen, brak het brood en begon te eten.
- 36 Dat gaf de anderen moed, zodat ook zij gingen eten.
- 37 In totaal waren we met tweehonderdzesenzeventig mensen aan boord.
- 38 Nadat iedereen genoeg had gegeten, maakten ze het schip lichter door het graan overboord te gooien.
- 39 Toen het licht werd, herkenden ze de kust niet, maar ze zagen een baai met een strand en besloten een poging te doen om het schip daar aan de grond te zetten.
- 40 Ze maakten de ankers los en gaven ze prijs aan de zee, en tegelijkertijd haalden ze de riemen weg waarmee het dubbelroer vastzat. Toen hesen ze het voorzeil en hielden voor de wind aan op het strand.
- 41 Ze stootten echter op een zandbank, en daar liep het schip aan de grond. De boeg kwam onbeweeglijk vast te zitten, en door het geweld van de golven begon de achtersteven te breken.
- 42 De soldaten vatten het plan op om de gevangenen te doden, zodat niemand zwemmend zou kunnen vluchten.
- 43 Maar de centurio, die wilde dat Paulus in leven bleef, verijdelde hun plan en gaf bevel dat eerst degenen die konden zwemmen overboord moesten springen om aan land te gaan
- 44 en daarna de anderen, op planken of stukken wrakhout. En zo kwamen allen behouden aan wal.
- 1 ¶ Pas toen we veilig en wel aan land waren gekomen, hoorden we dat het eiland Malta heette.
- 2 De plaatselijke bevolking gedroeg zich buitengewoon vriendelijk: ze verwelkomden ons en staken een vuur aan omdat het was gaan regenen en het koud was.
- 3 Paulus sprokkelde een grote bos dor hout en legde die op het vuur, maar door de hitte kwam er een gifslang uit kruipen die zich in zijn hand vastbeet.
- 4 Toen de Maltezers het beest aan zijn hand zagen hangen, zeiden ze tegen elkaar: 'Die man is vast een moordenaar. Hij is aan de zee ontsnapt, maar Dikè wil niet dat hij blijft leven.'

- 5 Paulus schudde de slang echter van zich af in het vuur en bleef volstrekt ongedeerd.
- 6 De Maltezers verwachtten dat zijn hand zou opzwellen of dat hij plotseling dood zou neervallen. Maar toen ze na geruime tijd zagen dat hem nog steeds niets mankeerde, veranderden ze van mening en zeiden dat hij een god was.
- 7 Niet ver daarvandaan lag een landgoed, dat het eigendom was van de gouverneur van het eiland, een zekere Publius. Hij liet ons bij zich komen en onthaalde ons drie dagen lang bijzonder gastvrij.
- 8 Het geval wilde dat de vader van Publius ernstig ziek op bed lag, gekweld door koorts en buikloop. Paulus ging naar hem toe, legde hem onder gebed de handen op en genas hem.
- 9 Daarna kwamen ook de andere zieken op het eiland naar hem toe en kregen hun gezondheid terug.
- 10 Ze overlaadden ons met eerbewijzen en voorzagen ons bij ons vertrek van alles wat we nodig hadden.

Broeders en zusters,

Het eiland Malta is in de Bijbel bekend omdat de apostel Paulus daar op een lange zeereis naar Rome door een schipbreuk belandde en er 3 maanden verbleef. Handelingen 27 is een van de meest uitvoerige scheeps-verslagen uit de oudheid. Er vallen veel scheepstermen en dat is niet vreemd als we weten dat de schrijver Lukas waarschijnlijk scheepsarts was.

Die zware reis roept het beeld op van wrakke bootjes op de Middellandse Zee. Als opvarenden geluk hebben stranden ze net als Paulus op een eiland als Malta.

Paulus was gevangen genomen in Jeruzalem omdat hij een niet-Jood op de Joodse afdeling van het tempelplein had meegenomen.

In processen beriep hij zich op de keizer en werd hij op de boot gezet.

Vanuit Caesarea naar Sidon (Libanon) en dan via Cyprus naar Myra in Zuid-Turkije en vandaar door een sterke wind afgedreven naar het eiland Kreta in het plaatsje Goede Havens, Goedereede dus.

En vanaf daar gaat het mis: er steekt een tyfoon op, een straffe oostenwind, de Eurakylon, waardoor er een noodsituatie ontstaat en alle hoop op redding wegvalt.

Het bijbelgedeelte heeft iets van een Joods Pascha verhaal.

Je hoort over de 14^e nacht: en je denkt aan het Joodse Pesachfeest dat begint op de 14^e nacht van de maand Nisan: De nacht die anders was dan alle andere nachten.

Er vindt een maaltijd plaats op het schip: je denkt aan de Joodse Sedermaaltijd.

En als ze na de maaltijd wandelen door het water naar Malta met land in zicht, dan denk je aan het volk Israel dat wandelde door de Rietzee naar beloofd land.

En dat land lijkt een beloofd land: 'De plaatselijke bevolking gedroeg zich buitengewoon vriendelijk'

Daar staat letterlijk: 'de barbaren waren buitengewoon filantropisch'.

Het woord barbaren duidt oorspronkelijk op de niet-Grieks-sprekende volken, die voor onbeschaafd werden aangezien.

Maar juist die gedragen zich 'buitengewoon' filantropisch... 'menslievend'.

M.a.w. die Maltezers toen waren zeer beschaafd.

Dat is echt 'buutegeweun!'

Je denkt aan al die mensen op wrakke bootjes die vandaag vriendelijkheid hopen tegen te komen...filantropie.

Ze hopen dat een barbaar, een Samaritaan, een overkanter, iemand van buiten je verrast met vriendelijkheid en gastvrijheid.

Dat is helaas niet altijd zo ...

In elk geval, de vriendelijkheid van de Maltezen toen was concreet: ze leggen een vuur voor Paulus en andere 276 ovaarders aan, die voor de drenkelingen weldadig is.

En als Paulus de beet van een giftige slang overleeft verandert hij voor hen van een moordenaar (wie door een giftige slang wordt gebeten zal wel iets op zijn kerfstok hebben) in een godheid.

Paulus ondergaat al die vriendelijkheid, menslievendheid, gastvrijheid...

En zijn antwoord is ... een preek?

Nee, we horen helemaal nergens van een preek met woorden, eerder van daden.

Hij die de Joden een Jood was en de Grieken een Griek was de Maltezers een Maltees.

Hij beantwoordde de menslievendheid met gebed, handopelgging en barmhartigheid.

Hij genas de vader van de gouverneur Publius en andere zieken.

Hij liet de Maltezers de bron zien van alle heil, de oorsprong van alle buitengewone vriendelijkheid: God, die zich in Jezus heeft laten zien.

Als Paulus weer vertrekt staat er: 'Ze overlaadden ons met eerbewijzen'.

Een gebaar dat altijd werd gemaakt als de keizer in een stad aankwam en weer vertrok.

Dus: keizer Nero moest oppassen: er is een andere Heer die naar Rome in aantocht is

De menslievendheid, de vriendelijk op Malta was 'buutegeweun'.

En de preek van Paulus: gezond maken, bidden en zegenen was ook 'buutegeweun'.

Wat zegt ons dit vandaag als kerken?

Dat wij meer de barmhartigheid, d.i. de preek met daden moeten tonen? Jazeker.

En ik denk daarbij aan al die plekken waar vreemdelingen wier leven schipbreuk heeft geleden worden opgevangen met maaltijden, koffie, kerkdiensten.

Schuldhelpmaatje, Go church, kringloopwinkels ... allemaal mensen en plekken als een reddingsbrigade.

De kerk is wat dat betreft op vele plaatsen open, gastvrij.

Maar wat zegt dit verhaal ons nog meer?

Twee weken geleden las ik een artikel in de krant waarin zes christelijke organisaties een pleidooi voerden voor een andere houding van de kerk naar de wereld

Waarom dat nodig is?

Wel: we leven niet in een tijdperk van veranderingen, maar er is een heel tijdperk dat verandert.

Dat zegt hoogleraar transitiekunde Jan Rotmans die van veranderen zijn beroep gemaakt heeft.

Alles is aan het veranderen: politiek, economie, communicatie, man/vrouw, gezag)

Er is geen terrein waar alles aan het schuiven is.

En dat geeft bij heel veel mensen een unheimisch gevoel.

Rotmans zegt: we hebben daarom dwarsdenkers, friskijkers en kantelaars nodig.

Maar eigenlijk zijn dat juist de kenmerken die de kerk vanouds heeft.

Die ging tegen de stroom in (dwars), was een bron van hoop (fris) en hielp mensen als volgelingen van Jezus te kantelen naar de kwetsbare medemens.

En zo ontstonden ziekenhuizen, gasthuizen, etc.

Zo zullen ook wij dwars tegen de stroom in, met hoop in ons hart het kantelproces helpen bevorderen naar die medemens die chaos en eenzaamheid ervaart, maar ook rust en geborgenheid zoekt.

Naar die medemens die niet weet wat waar is en waardevol maar wel echtheid en zingeving zoekt.

Naar die medemens die zich niet echt wil binden, maar wel verbinding zoekt.

We moeten kantelen naar de medemens die niets met de kerk heeft maar ook niet wil dat er niets is.

We moeten ons kantelen naar de medemens in die veeleisende samenleving waar van alles moet.

Als kerk hebben we dan de roeping om te laten zien wie we zijn, en moeten we meer mensen ont-moeten.

Mensen vandaag hebben het gevoel dat ze allerlei geweldige dingen moeten doen, perfect zijn, altijd onderweg moeten zijn naar iets beters en mooiers.

Maar je wil niet blijven reizen, nee, je wilt ook aankomen en thuis komen.

We hebben als kerk een kantelkans: de kerk tot een plek maken waar niet iets moet, waar oordelen uitgesteld worden, waar fouten worden gemaakt en we van genade leven.

Het is de buitengewone vriendelijkheid tonen en opmerken als gave van God.

Dat leer ik van Paulus' verblijf op Malta.

Op het eiland waar vandaag de leiders soms buitengewoon corrupt blijken, horen we van vriendelijkheid en barmhartigheid die een mens een beetje beter maakt.

Wat zou het mooi zijn als mensen op de vlucht, mensen die het spoor bijster zijn, die vriendelijkheid ervaren.

'Gratis', uit genade.

Dat is meer dan 'Buutegeweun!'

Amen